

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att stadgandena om finansieringen av olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare ändras så att statens andel och den andel som lantbruksföretagarna skall betala, dvs. den s.k. tilläggsskyddsandelen blir 67,7 % av totalkostnaderna för försäkringen i stället för nuvarande 58,2 %. Förslaget innebär att den s.k. grundskyddsandelen minskar i motsvarande mån i fråga om de anstalter som svarar för grundskyddsförmånerna. Enligt förslaget minskar denna andel från nuvarande 41,7 % till 32,3 % av totalkostnaderna.

Propositionen ökar statens utgifter för

olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare med ca 10 milj. mk. Å andra sidan sparas ca 30 milj. mk av statens medel till följd av att kostnaderna för de anstalter som svarar för grundskyddsandelen minskar, varför propositionen som en helhet minskar statens kostnader med ca 20 milj. mk år 1994.

Proposition ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1994.

MOTIVERING

1. Nuläge och de föreslagna ändringarna

De totalkostnader för arbetsolycksfallsförsäkring som lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) föranleder finansieras med en grundskyddsandel och en tilläggsskyddsandel. Grundskyddet är en förmån som lantbruksföretagarna har rätt till oberoende av systemet med olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, men som betalas ut genom detta system. Sistnämnda förfarande beror på att dessa förmåner är primära i förhållande till andra socialförsäkringsförmåner.

Den egentliga förmån som genom systemet tillkommer lantbruksföretagarna består av den del av olycksfallersättningarna som överskrider motsvarande ersättningar inom grundskyddet. Denna andel går under benämningen tilläggsskydd. I tilläggsskyddet ingår också

kostnader för verkställigheten av systemet samt kostnader som reserveras för arbetarskyddsverksamhet.

De förmåner som motsvarar grundskyddet betalas ut dels från sjukförsäkringssystemet samt folkpensions- och familjepensionssystemet, dels från den privata och offentliga sektorns arbetspensionssystem. Systemet med lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring handhas av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, som får en andel motsvarande förmånerna enligt sjukförsäkringslagen (364/63), folkpensionslagen (347/56) och familjepensionslagen (38/69) av folkpensionsanstalten.

De utgifter som arbetspensionssystemet sparar in gäller nästan uteslutande pensionskostnader enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69). Därför är lantbruksföretagarnas pensionsanstalt den arbetspensionsanstalt som ensam till olycksfallsförsäkringssystemet

met betalar arbetspensionssystemets andel av olycksfallsförsäkringssystemets kostnader. Indirekt är det staten som står för dessa kostnader.

De anstalter som svarar för förmånerna enligt grundskyddet deltar i finansieringen av grundskyddet i den utsträckning som grundskyddsformåner på basis av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem betalas ut respektive år. I fråga om grundskyddet görs ingen fondering, eftersom det har ansetts att de anstalter som svarar för grundskyddsandelarna inte på denna punkt kan förpliktas att delta i kostnaderna för olycksfallsförsäkringssystemet för lantbruksföretagare. Det ansvarsunderskott som arrangemanget ger upphov till i försäkringstekniskt hänseende täcks så att grundskyddsanstalternas kostnadsandel årligen höjs gradvis på ett i lagen definierat sätt.

Tilläggskyddet finansieras med lantbruksföretagarnas försäkringspremier och statens andel. Statens andel och de försäkrades andel är enligt lagen lika stora. Vid finansieringen av tilläggskyddet tillämpas samma fonderingsprincip som gäller i fråga om olycksfallsförsäkringen för arbetstagare.

För att förenkla skötseln av finansieringen har i 15 § 2 och 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare nämnts de procentandelar med vilka finansiärerna deltar i täckandet av totalkostnaderna för systemet. Lagen har till denna del ändrats genom en lag av den 11 december 1987 (1011/87).

I grundskyddsandelen anses enligt den gällande lagen 21,3 % av totalkostnaderna utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och 7,5 % sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 3,4 % utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen, 0,17 % pensionsutgifter enligt familjepensionslagen samt 2,8 % pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Eftersom pensionsutgifterna för grundskyddet inte fonderas och då utgifterna stiger i och med att pensionsbeståndet ökar, har de tre sistnämnda procentalen sedan 1989 årligen höjts med 0,6, 0,03 respektive 0,5 procentenheter.

Med beaktande av ovan nämnda årliga förhöjningar skulle i grundskyddsandelen 7,0 % av totalkostnaderna år 1994 utgöra utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen, 0,35 % pensionsutgifter enligt familjepensionslagen samt 5,8 % pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Enligt den gällande lagen är grundskyddets andel av totalkostnaderna sammanlagt 41,7 %. Tilläggskyddets andel är 58,2 % av totalkostnaderna. Tilläggskyddet finansieras med lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel, som är 29,1 % av totalkostnaderna, och med statens andel som likaså är 29,1 % av totalkostnaderna.

De i lagen fastställda procenttalen gäller tills vidare. De ändringar i förmånerna som inverkar på fastställandet av finansieringsandelarna påverkar dock förhållandet mellan grundskyddet och tilläggskyddet. De procentandelar som gäller pensioner enligt grundskyddet är dessutom årligen föremål för ett kontrollförfarande, vars riktighet då och då borde tas upp till granskning. Sålunda konstaterades i regeringens proposition (RP 130/1987 rd) med förslag till ändring av 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare följande: "Det torde också i framtiden vara att vänta lagändringar som påverkar grund- och tilläggskyddet. Därför bör en ny kontrollräkning av finansieringsförhållandena ske efter ett visst antal år. Tidpunkten för den följande kontrollräkningen kunde vara år 1992."

Efter att den senaste kontrollräkningen gjordes har man reviderat principerna för fastställande av arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Arbetsinkomsten tjänar också som grund för de ersättningar för inkomstbortfall som beviljas inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring och därför har lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändrats vad gäller fastställandet av årsarbetsförtjänsten. Ändringarna har höjt nivån på de ersättningar för inkomstbortfall som beviljas inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring, och samtidigt har de höjt tilläggskyddets andel i dessa ersättningar.

I sjukförsäkringslagen har ändringar gjorts vilka har lett till en sänkt nivå i fråga om dagpenningar och ersättningar för sjukvårdskostnader som beviljas enligt denna lag. Ändringarna har inneburit en förskjutning från grundskyddet till tilläggskyddet.

Enligt det material som lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har samlat in är förskjutningarna mellan grundskyddet och tilläggskyddet samt även inom själva grundskyddet så stora att det är nödvändigt att i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare revidera de procentandelar genom vilka de olika finansiärerna deltar i täckandet av total-

kostnaderna för systemet. Det är sannolikt att lagändringar som påverkar grundskyddet och tilläggsskyddet kommer att företas också i framtiden. Därför bör en ny kontrollräkning av finansieringsarrangemangen åter göras om ett antal år. Nästa kontrollräkning kan förläggas till exempelvis år 1997.

På basis av det ovan anförda föreslås att 15 § 2 och 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändras så att år 1994 av kostnaderna för grundskyddet 11,7 % anses utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och 6,0 % sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 4,2 % utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen, 0,22 % pensionsutgifter enligt familjepensionslagen samt 5,4 % pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. De tre sistnämnda procenttalen skall enligt förslaget från och med år 1995 årligen höjas med 0,34, 0,02 respektive 0,47 procentenheter.

Förslaget innebär att tilläggsskyddsandelen räknat från år 1994 uppgår till 67,7 % av totalkostnaderna på basis av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Eftersom lantbruksföretagarna svarar för hälften av tilläggsskyddet och staten för andra hälften, innebär förslaget att lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel blir 33,8 % och statens andel likaså 33,8 % av totalkostnaderna.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Enligt propositionen minskar andelen för grundskyddet år 1994 från 41,7 % till 32,3 % av totalkostnaderna, dvs. med ett belopp av ca 20 milj. mk. Eftersom ca 10 milj. mk dessutom i form av ett ansvarsunderskott lämnas utan täckning i grundskyddet, innebär förslaget att grundskyddsanstaltarnas finansieringsandel år 1994 minskar med sammanlagt ca 30 milj. mk.

Den minskning som gäller grundskyddsandelen hänför sig enligt förslaget nästan uteslutande

till de kostnader som folkpensionsanstalten ansvarar för. För statens del innebär minskningen därmed en inbesparing av i proportion samma storlek, eftersom staten via folkpensionsanstalten deltar med motsvarande andel i kostnaderna för grundskyddet.

Enligt förslaget kommer andelen för tilläggsskyddet att öka i motsvarande grad som andelen för grundskyddet minskar, dvs. så att tilläggsskyddsandelen blir 67,7 % av totalkostnaderna i stället för nuvarande 58,2 %. Statens andel härav är hälften. Ändringen innebär att statens andel för tilläggsskyddet år 1994 kommer att öka med ca 10 milj. mk. Med beaktande av den inbesparing som staten gör i fråga om grundskyddsandelen innebär förslaget att statens utgifter år 1994 minskar med ca 20 milj. mk.

Enligt förslaget stiger lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel år 1994 med samma belopp som statens tilläggsskyddsandel, dvs. med ca 10 milj. mk. Detta innebär att lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringspremieprocent stiger med ca 0,12 procentenheter. Utan denna förhöjning antas den år 1994 uppgå till ca 0,70 %.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I beredningen har företrädare för lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och folkpensionsanstalten medverkat.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggas Riksdagen följande lagförslag:

Lag**om ändring av 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 15 § 2 och 3 mom. lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), sådana dessa lagrum lyder i lag av den 11 december 1987 (1011/87), som följer:

15 §

I grundskyddsandelen anses av totalkostnaderna 11,7 procent utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och 6,0 procent sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 4,2 procent utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen (347/56), 0,22 procent pensionsutgifter enligt familjepensionslagen (38/69) samt 5,4 procent pensionsut-

gifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. De tre sistnämnda procenttalen höjs likväl från och med år 1995 årligen med 0,34, 0,02 respektive 0,47 procentenheter.

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 33,8 procent och statens andel likaså 33,8 procent av totalkostnaderna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Helsingfors den 17 september 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO.

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

Lag

om ändring av 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 15 § 2 och 3 mom. lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), sådana dessa lagrum lyder i lag av den 11 december 1987 (1011/87), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

I grundskyddsandelen anses av totalkostnaderna 21,3 procent utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och 7,5 procent sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 3,4 procent utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen (347/56), 0,17 procent pensionsutgifter enligt familjepensionslagen (38/69) samt 2,8 procent pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. De tre sistnämnda procenttalen höjs likväl från och med år 1989 årligen med 0,6, 0,03 respektive 0,5 procentenheter.

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 29,1 procent och statens andel likaså 29,1 procent av totalkostnaderna.

I grundskyddsandelen anses av totalkostnaderna 11,7 procent utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och 6,0 procent sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 4,2 procent utgifter för tilläggsdel eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen (347/56), 0,22 procent pensionsutgifter enligt familjepensionslagen (38/69) samt 5,4 procent pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. De tre sistnämnda procenttalen höjs likväl från och med år 1995 årligen med 0,34, 0,02 respektive 0,47 procentenheter.

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 33,8 procent och statens andel likaså 33,8 procent av totalkostnaderna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

